

—Bir Dakika! —Tüm Zamanı Versem, Bir Dakika Daha İster Misin?

Su engin ve dingindir. Üzerinde bir sandal salınmadan durur. Sandalda bir insan oturur. İnsan sandalın tabanındaki su birikintisine bakar. Su dingindir. İyice baktığında, suyun üzerinde bir sandalın salınmadan durduğunu görür. Belki bir nokta kadardır, belki de ondan da küçük. Küçük sandalda oturanı görmesi içinse, oldukça güçlü bir büyüteç gerekir. Kafasını kaldırıp, uçsuz bucaksız gözüken suya, biraz dikkatli baktığında, suyun bir göl olduğunun ayırımına varacaktır. Aslında, bu göl, büyük bir sandalda küçük bir su birikintisidir. Bu büyük sandalda, kendisini ancak güçlü bir büyüteçle görebilecek bir insan oturmaktadır. Gittikçe küçülen ve büyüyen boyutlarda su, sandal, insan ve yine sudan oluşan sonu görülmez bir dizi oluşmuştur; öyle ki her şeyin küçüğüyle büyüğü özdeştir. Örneğin, bir sandaldaki bir insanın kafasını yukarı çevirmesi, tüm sandallardakilerin kafasını yukarı çevirmesi demektir. Kimse göz göze gelemez. İnsan su birikintisini, isteyerek ya da istemeyerek, dalgalandırsa içinde yüzdüğü göl de dalgalanacaktır ve bu tüm dinginliği bozup kaotik bir dinamik yaratacaktır. Işıyan denizci feneri söndüğünde, yalnızca su birikintisi gölgelenmekle kalmayacak, her taraf zifiri karanlık olacaktır.

Yaşam ayrıntılarda saklı değil. Kaba hatlarıyla ve tüm ayrıntılarıyla önümüzde akıyor; önümüzde, ardımızda, sağımızda, solumuzda, üstümüzde, altımızda ve içimizde.

İskele hınca hınç doluydu. İskele bekleme binasının duvarları arasında bir uğultu vardı. Gazeteciler sürekli gazete satıyordu. Gemi yanaşınca iskele sarsıldı. Bu sarsıntı herkes tarafından beklenmekteydi. Sarsıntı bir rahatlama, rahatlama bir hareketlenme getirdi. İnsan kapıya yaklaşıp çıkarken alışılmış bir ayaz kendini hissettirdi. Ayaz ince titremelerle bedenin mahmurluğunu çıkarıyordu. Gemi iskeleden ayrıldığında hava ağarmaya başlamış, ancak güneş daha gözükmemişti.

Vapurun bodrum katı havasızdır; kendisine özgü bir kokusu vardır. Gün ışığı girmez: loştur. Sabahları özel kolejlere giden öğrenciler birbirlerinden ödev çekerler. Bazıları dergi ve

—Bir Dakika! —Tüm Zamanı Versem, Bir Dakika Daha İster Misin?

gazetelerin futbol sayfalarını okurlar. Gruplar, kendi aralarında, konuşup tartışır. Herkesin alaya alınacak bir yanı vardır: Herkes alaya alınır. Bu kata satıcılar seyrek olarak iner. Zaten kalabalık olmayan seferlerde kapıları bile kapalıdır.

Geminin kaptan köşkünün yanı sıra uzanan üst kısmı açıktır. Sonbaharda ve kışta burada pek oturan bulunmaz. Baharda bir aramadır üst kat. Kızlar ve erkekler, kendi aralarında, ayrı ayrı gruplar oluştururlar. Eşleşmenin kendi yazılmamış kuralları vardır. Yakınlaşma uzaktan olur. Bakışın bir diğerine yakalanması korkulan, istenen, oldu mu saklanandır. İlk yaz gruplar dağılmış, ikililer oluşmuş olur. Geriye kalan eşleşmemişler bu duruma ilgisiz görünürler.

Alt katta iki yanındaki pencerelerinin dışında denize bakan sıralar duran kapalı salonlar bulunur. Ortada hem salonlara açılan kapıların, hem yukarı çıkan merdivenlerin bulunduğu, inilip binilirken kullanılan, kenarlarında halatçıların halat attığı bir yer vardır. Burada yerini bulamamışlar denize, rüzgâra ve soğuğa karşı —bazen güzel bir tada yorarak— savaşım verirler. Yandaki sıralarda oturanlar yerini bulmuş olmakla birlikte, aynı savaşım içindedirler. Martıları, dalga kıranları, geçen motor ve gemileri, uzak bir manzara olarak kenti seyredip dalgalara dalarlar. Bu katın arkası rüzgâr almaz, pervanelerin çıkardığı köpükten uzayan ve giderek silikleşen dümen suyuna bakar. Dümen suyu seyredilirken, kızarmış olan gök, Selimiye Kışlası'nın arkasından, yavaş ve fark edilmez bir hızla yükselen güneşle parlaklık değiştirir. Sanki kışlada tutulduğu söylenen eski belediye başkanı ve diğerleri taçlandırılmak istenmektedir.

Orta kısım üçe ayrılır. Kıştaki ve burundaki açık bölümler ve aradaki kapalı bölüm. Soğuk sabahlarda, kapalı kısım hınca hınç doludur. İçerisini kesif bir sis kaplamıştır. Dumanın yoğunlaşıp dağılması hava durumundan bağımsız, yönsüz, için için bir dalgalanmadır. Hava ilk giren için boğucudur. Açıkta oturanın yanından bazen bir karabatak uçarak geçer. Süzülerek gitmesine karşın gemiden hızlıdır. Bir telaş içindeymiş gibidir. Önce bir şeyden kaçtığını düşündürür. Ardına bakıldığında kovalayanı olmadığı anlaşılır. Bir şeyden kaçmamaktadır. Sonra bir yere yetişmek istediği sanısına neden olur. Bu da doğru değildir.

—Bir Dakika! —Tüm Zamanı Versem, Bir Dakika Daha İster Misin?

Hedefsiz gider. Bir şeye doğru koşmuyordur. Yalnızca uçmaktadır. Kaçmadan, koşmadan, süzülerek, telaşsız, hızlı uçmak anlaşılmaz gelir hep, anlamı kalktığında yaşamdan bizzat yaşamın katışık olarak kendisi kaldığını görmeyenlere. Karabatağın yaptığı “keyfine,” diye nedenlendirilmeye çalışılır nedensiz: Yanılınır. Salonun ortalarına doğru bir yerde kurulan birimiz gazetede, kurulduğundan bu yana durmaksızın kalkınma hamlesi yapan ülkenin günü birlik iktisadi gelişmelerinin yanı sıra, Avrupa, Amerika, Japon’ya daki gelişmelerin de yazılı olduğu sayfaları okumaktadır. Okuduğunu hızlı okur, anlar ve bilir bir edası vardır. Sıkça pencereden dışarıya ve saatine bakıp, sabırsızca daha ne kadarlık bir yol kaldığını anlamaya çalışırken, bir koşturmada tutukluk yapmışçasına hayıflanır gibidir. Her sabah bu vapur yolculuğunda yirmi-yirmibeş dakika yitirmenin hoşnutsuzluğunu taşımaktadır. Bazen “Şu kapalı salonlarda sigara içmek yasaklanmalı,” diye konuşur yanında oturan tanımadığı kişilere. Saat-Yedi-Kadıköy-Karaköy-Vapuru’nda, en önemsiz olanın, Kadıköy’den yedide kalkıp, Karaköy’e yedi yirmi-yirmi beşte yanaşmak olduğunu hiç anlayamayacaktır. Gidişin bir ve ayrı, güzel ve çirkin, bütün ve parça, iyi ve kötü, doğru ve yanlış, ve var ve yok oluşun bir diğerinden ayrılmaz, ifade edilemez gerçekliği olduğunu, ve başka bir şeye gerek olmadığını anlamaz. Kafasında, sıradan insanın kavrayamayacağını düşündüğü, karmaşık çözümlenmeleriyle, zamanı yitirişin huzursuzluğunu yaşayan birimiz anlamasa da, anlayamadan gidiş gider.